

הורינו

פרשת אחרי מות קדושים תשפ"ה | שנה ב' 73

הורים נאן הלא

הורינו דברות קדשך

כיבוד אב ואם בפרשת השבוע עפ"י 'המאורות הגדולים',
הגאון רבי שמשון קורלנדסקי שליט"א

הכוונה לקב"ה וכנסת ישראל. והרבה כתבו והאריכו לבאר את דברי הזוהר.

אולם מלכתחילה ראוי שנתבונן במה שכתב בספר 'מאה שערים' (ע') על דברי הזוהר בפסוק הזה: ואין כוונת המאמרים הללו חס ושלום לעקור פשט הפסוקים ממקומם ולהעמידם בכבוד ה' וכנסת ישראל בלבד, רק הכוונה שכאשר אדם מכבד אבותיו למטה, הרי הוא מכבד את ה' ואת בית דינו שלמעלה, ונאחז במרכבה העליונה וכו' ולהשפיע בעולם הזה ברכה עד בלי די.

ועוד כתבו בספה"ק, שדרך שאדם מתרגל לכבד את אביו ואת אימו, סופו שיכבד את הקב"ה.

איש אמו ואביו תיראו (י"ט, ג')

וכתב הנצי"ב שהפסוק נקט בלשון "איש" שהוא לשון חשיבות ומעלה "וחזקת והיית לאיש" (מלכים), כדי ללמדנו, שגם אם אדם מצוין וגדול במעלה מאביו ומאמו, מכל מקום הרי מצווה הוא ביראה מהם.

ובכתב סופר כתב: ללמדך בא הכתוב, שלא יחשוב האדם בלבדו שכיון שהגיע לבגרות, נשא אישה והקים בית, שוב אינו חייב בכבוד אביו ואימו, ומעתה חובתו רק לדאוג ולהתמסר לבני ביתו. אלא כל אדם ואדם גדול כקטן, מצווים במצוות כיבוד אב ואם ומוראם.

אחרי מות שני בני אהרן בקרבנותם לפני ה' וימתו (ט"ז, א')

בספר 'מאה שערים' (כ"ב) הביא דברי הזוהר הק' ודברי הגמ' "וכבר היו משה ואהרן מהלכין בדרך ונדב ואביהוא מהלכין אחריהן וכל ישראל אחריהן אמר לו נדב לאביהוא אימתי ימותו שני זקנים הללו ואני ואתה ננהיג את הדור אמר להן הקב"ה נראה מי קובר את מי", וכותב שם: הנה למדת שנדב ואביהו נענשו על שדחקו השעה בחיי אביהם ורצו להיכנס במקומו. ואע"פ שכוונתם הייתה לשמים, לא נשאו להם פנים מן השמים והענישום ומתו. וכל זה מצד חסרון כבוד ומורא לאביהם באותו העניין. ועוד למדת שאע"פ שהיו גדולים בחכמה מאהרון אביהם, מכל מקום נענשו. ו"מאוד יש לו לבן להיזהר שלא ידחוק עצמו ליכנס במקום אבותיו, ואפילו בעבודת שמים, ואפילו היה שוה לאביו בחכמה - יש לו להימנע מצד כבוד אביו".

איש אמו ואביו תיראו (י"ט, ג')

בספר הזוהר² מובא ש"אמו" זו כנסת ישראל ו"אביו" זה הקב"ה. וגן במקום אחר בזוהר³, כבד את אביך זה הקב"ה ואת אמך זו כנסת ישראל. וכן במקומות נוספים מוזכר בזוהר שאביך ואמך

1. סנהדרין נ"ב. 2. ויקרא מ"ד, ב' 3. שמות צ' א'

כשם שחובה על כל אחד ואחד מישראל ללמוד את ההלכות המצויות, כהלכות ברכות, שבת, שמירת הלשון ועוד, כך חובה על כל אדם ללמוד ולשנן את הלכות כיבוד אב ואם ומוראם, שמצווה זו היא תמידית בכל זמן, וחמורה היא עד מאוד, ואם לא ילמד את הלכותיה, מאין ידע היאך לקיימן, ויכשל בדברים רבים, מבלי לדעת שהוא נכשל.

הורינו דרך חיים

כיבוד אב ואם
בהלכה ומנהג

כיבוד אביו ואימו כשהולך עימם בדרך

זקנים), מכבוד שנהגו לכהן גדול ביום הכיפורים, כמובא בסוגיה במסכת יומא' "שלשה שהיו מהלכים בדרך הרב באמצע גדול בימינו וקטן משמאלו וכן מצינו בשלשה מלאכי השרת שבאו אצל אברהם" וכו' וכך מובא בשם מרן הגרי"ש אלישיב זצוק"ל שההלכה הזאת נוהגת גם באביו. ויש שכתבו שדבר זה הוא דרך ארץ ותוספת כבוד בלבד, משום שאין פגיעה אם לא יעשה כן. והכל תלוי בנסיבות ובמנהג המצוי. ואם מגיעים למעבר צר (כמו למשל בשערים אוטומטיים מסתובבים) צריך לתת לאביו להקדימו. וע"ז כתב הרמ"א² שאפילו שאמרו במסכת ברכות שאין מכבדים בדרכים ובגשרים, בכל זאת אם הם בחבורה אחת כן מכבדים.

גם כשהולכים עם ההורים בדרך, ניתן לזכות ולקיים מצוות כיבוד אב ואם כהלכותיה ודקדוקיה. ומלבד העניין שכאשר ההורים מבוגרים או חלשים יש מצווה מיוחדת לתמוך בהם ולהיות לסעד בהליכתם, מלבד זה גם בהורים צעירים שאינם נזקקים לתמיכה וליווי, יש מצוות הנוהגות בדרך כשהולכים עם אבא או אמא.

וכך כתבו הפוסקים. אם הולך עם אביו בדרך, יכבד הבן את אביו וילך לשמאלו. ואם שני בנים מלווים את האבא, האבא יילך באמצע ושני בניו משני צדדיו, וראוי שהגדול יותר יהיה לימינו.

והלכה זו נלמדת (כמו ששאר הלכות אלו נלמדות מכבוד

1. ל"ז. 2. רמ"ב, י"ז

מעשה אבות

סיפור מהחיים

היה זה לפני עשר שנים, בשנת תשע"ה. הזמר היהודי "שלמה-שמחה" התגורר אז בטורונטו שבקנדה. מדי שנה היה תורם כמה הופעות לחתונות של מעוטי יכולת, שפנו אליו במסגרת ארגון חסד בעיר. בחורף באותה שנה התקשר אליו חתן ממשפחה דלת אמצעים, וביקשו לשיר בחתונתו, הצפוייה להתקיים בעוד כמה חודשים.

"משום מה לא סימנתי בלוח באותה שנה את יום ל"ג בעומר, וכך נענית לבקשתו של החתן, בלי להיות מודע שבעצם מדובר בל"ג בעומר". עברו הימים והוא קיבל פנייה מיהודי אמיד, לבוא לניו-יורק, לחתונה אחד מילדי, שעתידיה להיערך בל"ג בעומר. רק אז קלט ר' שלמה-שמחה את הטעות שעשה.

"אמנם אני תורם בחפץ לב הופעות למעוטי יכולת, אבל לא במועדים מבוקשים, כמו ל"ג בעומר", מסביר הזמר. "אילו הייתי מודע לעובדה שמדובר בל"ג בעומר, ברור שלא הייתי מסכים להופיע בחתונה זו, בהתנדבות".

הוא התקשר לחתן, הסביר לו את הטעות שאירעה וביקשו לשחררו מלהופיע בחתונתו. ואולם החתן לא הסכים לוותר עליו. ר' שלמה-שמחה התקשר ליהודי האמיד מניו-יורק וסיפר לו על התסבוכת שנוצרה. "אין בעיה", אמר אותו יהודי, "אשלם את מלוא העלות של זמר אחר, שיבוא לשמח את החתן הזה בחתונתו".

ההצעה הועברה לחתן, אך הוא בשלו: "אני רוצה רק אותך בחתונתי", אמר. ר' שלמה-שמחה עדכן את המזמין מניו-יורק בתשובה השלילית, והאיש הגיב ואמר: "אמור לחתן שאני מוכן לתת לו שלושת-אלפים דולר נוספים על מלוא העלות של זמר אחר, בתמורה להסכמתו לוותר עליך". אולם החתן דחה את ההצעה...

"תן לו עשרת-אלפים דולר. תן לו אפילו עשרים אלף דולר!", העלה האיש מניו-יורק את ההצעה. "אני מוכן לתת לו כל סכום שירצה, ובלבד שישחרר אותך לבוא לשיר בחתונה שלי".

הזמר היה בטוח שהצעה נדיבה כזאת תתקבל בשמחה. הלוא זו משפחה מעוטת יכולת, וכאן נקריית לפניה הזדמנות פז לממן את כל הוצאות החתונה ועוד להישאר עם עודף נאה. אך המענה נותר שלילי. החתן לא הסכים לוותר על שירתו בשום מחיר שבעולם.

הדבר עורר פליאה גדולה בליבו של הזמר. מדוע הוא מסרב? שאל את עצמו. הוא הכיר את משפחת החתן, אנשים צנועים ועדיני נפש, רחוקים מאוד ממידת העקשנות. מדוע החתן מתעקש כל-כך על שירתו בחתונתו? ולמה הוא דוחה סכום כסף מכובד כל-כך, שייתן לו בסיס כלכלי לקראת חייו החדשים?

הוא החליט לבדוק את העניין. "מדוע אתה מתעקש כל-כך?", שאל את החתן. "וכי לא תוכל למצוא זמר חתונות אחר?".

שתיקה השתררה מעברו השני של קו הטלפון. כעבור דקה של דומייה פתח החתן ואמר: "אבי עבר תאונה קשה לפני כמה שנים, ומאז הוא נזקק לעזרה יום-יומית. גם פרנסת המשפחה נשברה. מי שלקחה עליה את כל העניינים הרפואיים, את הסייעוד של אבי ואת עול פרנסת המשפחה, היא אימי שתחיה "אימי מוסרת את נפשה יום ולילה למען אבי ולמען בני המשפחה", המשיך החתן וסיפר בקול רועד. "מעולם לא ביקשה דבר לעצמה. כל חייה נתונים למען הזולת בלבד.

"כאשר באתי בקשרי השידוכים ושוחחתי עם אימי על החתונה, אמרה אימי: 'כמה יפה יהיה אם ר' שלמה-שמחה ישיר וישמח בחתונה'.

"הבנתי מדבריה שהיא אוהבת את שירתך ונהנית ממנה. זו הייתה הפעם הראשונה בחיי ששמעתי ממנה רמז למשאלה קטנה לעצמה.

"לכן פניתי אליך וביקשתי ממך לשיר בחתונתי. זו ההזדמנות שלי למלא את משאלתה של אימי. מול ההצעות הכספיות הנדיבות אני מעמיד לנגד עיני את כל חייה של אימי, הרצופים התמסרות והקרבה. את הזכות הזאת של כיבוד אם לא אמכור בעד שום הון שבעולם. לכן חשוב לי כל-כך שתשתתף בשמחתי, כדי שאוכל לשמח את אימי".

רב הנסתר

מאמר חז"ל או מעשה רב בנושאי מצוות כיבוד הורים נטמנו בתמונה, גלו ושלחו לנו, ואולי תזכו בפרסים!

horeinuorg@gmail.com
או בפקס: 077-6021640

פתרון חידת 'רב הנסתר' לפרשת תזריע מצורע

אם מגיע לבית הכנסת, זכות וחובת הבן לכבד את אביו ולתת לו להיכנס ראשון, אפילו שאביו יהיה עשירי. (אור לציון ב' רצ"א)

הודעה תשלח לפותרים נכונה שעלו בגורל.

שלוש לכם. אני חוזר עכשיו בשעת לילה מאוחרת משמחת 'בר מצווה' משפחתית שנערכה אצלנו במשפחה, אני כל כך נסער שאני חייב לשבת עכשיו ולכתוב. השמחה הייתה של אחותי, שחגגה בר מצווה לבנה. ואם תשאלו למה אני אומר "של אחותי", אענה לכם - אחותי התגרשה לפני מספר שנים, ומגדלת את הילד הזה, חתן בר המצווה, לבדה, ללא אביו, אך עם עזרה גדולה של הוריה, הלא הם הורי היקרים.

אז מה סערת הרוחות? קשה לי לומר את זה, אבל אני חושב שאחותי נוהגת שלא כהוגן. היא לא אמורה להפריד בין בנה, האחין היקר שלי, ובין אביו, הגרוש שלה. למרות חילוקי הדעות הקשים והרגש השלילי המניע כאן את אמות הסיפים. יותר מעשר שנים הילד הזה לא חי עם אבא שלו אפילו יום אחד.

כשניסיתי לרמוז לאחותי שגם לאבא של הילד מותר לראותו, היא מיד שלחה אותי לסבא של הילד, אבא שלנו, שמצדד בדעתה. ועכשיו אני, בגלל שאני מנסה להפנים את הלכות כיבוד אב ולנהוג למעשה על פי הדין, איך אבוא לאבי ואומר לו שמה שאחותי עושה עם הילד זה לא בסדר? זו תישמע פגיעה גם באבא שלי. אז למעשה, מה עלי לעשות?

ההלכה בדרך של כבוד וזהירות. במקביל, אתה אמנם לא יכול לפנות לאבא שלך, הסבא של נער בר המצווה, אבל אתה עדיין יכול לפנות לנער עצמו. לתפוס אותו לשיחה קצרה ולא רשמית ולומר לו - ילד יקר, אחיני היקר, דע לך שאתה נכנס עכשיו לעול תורה ומצוות, והדברה החמישית שקיבלנו במעמד הר סיני זה 'כבד את אביך ואת אימך'. אין לך שום היתר או גיבוי, שלא לדבר עם אביך ולצער אותו בניתוק. עד עתה הייתה ילד, אבל עכשיו אתה בר מצווה וחייב במצוות, ולכן דע לך שאתה מחויב בכבוד אביך ואמך בצורה שווה. ואולי ה' יערה רוח טהרה ותבונה על האחין ועל כל המשפחה, ויפסיקו את המצב האבסורדי שכן מתנכר לאביו.

ראשית היינו רוצים לציין לשבח את החשיבה שלך. גם אם לא תוכל לעשות עם זה משהו מעשי, הרי עצם זה שאתה רואה את הדבר הנכון גם כביקורת כלפי האנשים הקרובים אליך וחשובים עבורך, זה כבר מראה על תפיסה נכונה וחיובית של התמונה הכוללת. ברור שאתה צודק, הדבר הנכון והטבעי והישר הוא שהנער הזה יראה ויזכה לכבוד גם את אביו ולא רק את אימו. אסור בשום צורה לערב את הילדים בוויכוח או מריבה שיש בין ההורים, אין זה "עסק" שלהם.

ומאידך, אתה צודק גם בחשיבה שלפנות לאבא או לאמא שלך בביקורת על כך שהם נותנים לגיטימציה לניתוק, זה גם נוגד את הלכות כיבוד אב. המקסימום שמותר על פי ההלכה, זה כאשר אתה חושב שההורים שלך טועים, להעמיד אותם על

הגר"ח קנייבסקי זצוק"ל "היות ומהאב פוחדים יותר". עוד שאלו אודות אדם שהתייתם בגיל צעיר מהוריו ולא זכה לקיים מצות כיבוד אב ואם, והיה מצטער על שלא זכה לזה, ומכיוון שחננו ה' בממון, היה משלם לאנשים שהיו להם הורים זקנים והיה קשה להם לכבדם כראוי מחמת דוחק הפרנסה, והוא היה תומך בהם כדי שיוכלו לכבד את הוריהם כראוי. ושאלו האם יהיה לו חלק במצות כיבוד אב ואם שלהם בגדר "יששכר וזבולון", וענה על זה מרן הגר"ח קנייבסקי זצוק"ל, שהסכם יששכר וזבולון שייך רק בזכות לימוד תורה, ואף שיהיה לו שכר רב מצד היותו מסייע לדבר מצווה, מכל מקום אינו נוטל חלק במצווה הזאת עצמה כמו הסכם יששכר וזבולון.

והוסיפו עוד לשאול: מצאנו בחז"ל שיש בכוחה של מצות כיבוד אב ואם להביא את האדם לזכות לתורה, וצריך להבין מה השייכות בין הדברים. וענה ע"ז מרן הגר"ח קנייבסקי זצוק"ל: כיבוד אב היא מצווה גדולה. המשנה בקידושין² אומרת כל העושה מצוה אחת מטיבין לו ומאריכין לו ימיו ונוחל את הארץ. ובירושלמי³ אמר רבי מר עוקבן, כגון כיבוד אב.

ונשאל מרן, האם אפשר לומר זאת גם על מצוות אחרות, שהרי לשון הירושלמי הוא 'כגון' כיבוד אב ואם. והשיב מרן זצוק"ל, שרק כיבוד אב ואם ופירוש 'כגון' היינו שזה כוונת המשנה. (דברי שי"ח, יתרו תשע"ח)

תורת אמן

האם אפשר לעשות 'הסכם יששכר וזבולון' גם על מצוות כיבוד אב ואם?

במשנה¹ נאמר: "בן מנוול אב, בת קמה באמה, כלה בחמתה, אויבי איש אנשי ביתו, פני הדור כפני הכלב, הן אינו מתבייש מאביו. ושאלו את מרן הגר"ח קנייבסקי זצוק"ל, מדוע הפסיקה המשנה באמצע העניינים הנוגעים לכיבוד אב ואם, במאמר 'פני הדור כפני הכלב', ולא סמכה את 'הבן אינו מתבייש מאביו' ל'כלה בחמותה'. וענה מרן הגר"ח קנייבסקי זצוק"ל שהמשנה מתארת את סדר ההידרדרות הרוחנית של הדור. ותחילה הפגם הוא רק ביחס שבין ההורים לילדיהם, שהילדים אינם מכבדים את הוריהם כלל, ואדרבה, מנוולים אותם וקמים כנגדם. אולם עדיין הבן חש בושה כלפי אביו, וכשהוא עושה מעשים רעים, הוא מצניע אותם מאביו מחמת בושה. ורק אחרי שמגיע המצב של "פני הדור כפני הכלב" גורם הדבר לכך שהבן כלל אינו מתבייש מאביו, ואת כל חטאיו ומעשיו הרעים הוא עושה בפני אביו ללא בושה.

ועוד שאלו את מרן הגר"ח זצוק"ל על משנה זו, מדוע לגבי הבת כתוב "קמה באמה" ואילו לגבי הבן כתוב "מנוול אב". ומשמע שאינו קם כנגדו בצורה ברורה. וענה על זה מרן

1. מסכת סוטה ט', ט"ו פ"א משנה י" 3. סוף פ"ק ה"ט

משה הגאון רבי אברהם משה קירשנבוים שליט"א, מראשי ישיבת 'נחלת הלויים' חיפה, בכנס "מעלה אני" שע"י 'הורינו' - בית וגן ירושלים, כ"ג תמוז תשפ"ד / חלק שני

מי שעושה פילוסופיות, מה אני חייב? אין ספק שכופר בליבו!

ומה אומר להם החיי אדם? יתאלמון, מלשון אילם, וישתתקון, ויתחרשון, כדכתיב תיאלמנה שפתי שקר. למה החיי אדם לא

עונה? הרי הם שאלו קושיה, מה התשובה?!

כי הם עצמם מעידים על עצמם שהם כבהמה, ולא חלק השם להם לב לדעת ולהבין. ועל זה אמרו חז"ל כל הכופר בטובתו של חברו, כופר בטובתו של הקב"ה. לדבריהם, הם גם לא צריכים

לכבד את הקב"ה. כיוון שאנחנו מעשי ידיו

שלו, מהראוי להיטיב ולחמול על מעשי

ידיו, אז מה אתה רוצה, מה יש לי עם

הקב"ה? הוא ברא אותי, שייטפל בי. ואין

ספק שהאומרים כן הם כופרים בליבם.

אנחנו רגילים בדור שלנו שצריכים להכיל

וצריכים להבין את התלמידים, אף פעם

לא לתת להם הרגשה לא טובה. אם הוא

בא לשאול משהו, תענה לו, תתייחס.

אם אני אבוא לרב שלי או תלמידה תבוא

למורה שלה עם קושיה, מפריע לה משהו.

מה התשובה? "יתאלמון", "יתחרשון",

"ישתתקון", "גהינום יהיה לך", "את

כופרת". זה לא כל כך מומלץ, היום לא

עובר דבר כזה.

מה קרה לחיי אדם? למה שהוא לא

יענה? הרי השאלה הייתה נשמעת די

הגיונית. מה הוא ענה? הוא כותב בלשון

קשה מאוד כלפי מי ששואל את זה ואומר לדברך, מה, גם את

הקב"ה לא צריכים לכבד, כי זו אותה טענה וזה כפירה.

היום היינו אומרים, אבל למעשה מה התשובה. אין תשובה על

זה. מי ששואל את זה, מושחת. זה הכל, מושחת! ההתפלספויות

על זה, נשאר אותן לפעם אחרת, זה לא מה שצריך לענות.

זאת הרגשה בסיסית של בן אדם, הכרת הטוב. אתם הבאתם

אותי לעולם.

מי שעושה פילוסופיות וכן הלאה, מה אני חייב? עשית את זה

בשביל עצמך וכן הלאה. אין תשובה, אתה מושחת, מושחת!

והיחס שלך לבורא עולם אותו דבר! אין ספק שכופר בליבו. זה

מה שמלמד אותנו החיי אדם.

כיבוד אב ואם בנוי על הכרת הטוב, אבל הכרת הטוב בסיסית, פשוטה. מי שזה חסר לו, אין עם מי לדבר.

רבי מאיר חדש המשגיח בחברון היה אומר, שופט, דיין, לוקח שוחד, והוא מטה את הדין. זה שופט רשע, זה דיין רשע, צריכים לפטר אותו. כתוב בתורה ושוחד לא תיקח, השוחד יעוור עיני חכמים. אבל שופט שאומר, לקחתי שוחד, אבל אני אומר לך,

אני נשארתי אובייקטיבי. לא עיוותתי

את הדין, לקחתי שוחד, אבל נשארתי

אובייקטיבי. אומר רבי מאיר חדש, הוא

הרבה יותר גרוע! איך אתה יכול להישאר

אובייקטיבי אם נתנו לך שוחד? חסר לך

הכרת הטוב? אתה אדם מושחת! אם

שופט לוקח שוחד והוא משוחד, אז הוא

רשע, אתה לא שופט! אבל אם אתה לא

משוחד, אתה לא בן אדם. איך יכול להיות

דבר כזה, נתנו לך, זה לא מעניין אותך?

א', ב', של בן אדם.

החיי אדם, תלמיד של הגר"א מגדולי-

גדולי הפוסקים, לפני המשנה הברורה,

הפוסק, ודאי בציבור האשכנזי, היה החיי

אדם. היה קיצור שו"ע והיה חיי אדם, עד

המשנה ברורה.

יש לו הלכות כיבוד אב ואם, בהלכה ב'

הוא כותב, ייסכר פי דוברי שקר. מתחיל

ממש בלשון חריפה. האומרים, שאינם צריכים להחזיק טובה

לעד עליהם. מה אני חייב להורים שלי? כי להנאת עצמם היו

מכוונים. הם התחתנו, הם רצו לבנות משפחה, וממילא נולד ילד.

וכיוון שנולד מהם, נתן הקדוש ברוך הוא טבע שהאב והאם יגדלו

בניהם כטבע כל בהמה חיה ועוף שמגדלים בניהם, ואין הבנים

מחזיקים טובה לאבותיהם. קושייה גדולה, בן אדם אומר, למה

אני צריך לכבד את אבא ואמא שלי? הם עשו את זה בשבילי? הם

התחתנו, חיו את החיים שלהם, אני נולדתי, ככה הם רצו, וטיפלו

בי בגלל הטבע שלהם, שהם אוהבים אותי. זה הטבע שלהם,

שהקדוש ברוך הוא נטע בהורים את הטבע הזה, למה אני חייב

להכיר להם טובה? קושייה.

**נתן הקדוש ברוך הוא
טבע שהאב והאם
יגדלו בניהם כטבע
כל בהמה חיה ועוף
שמגדלים בניהם, ואין
הבנים מחזיקים טובה
לאבותיהם**

לעילוי נשמת

מנחם מנדל בן יהושע דב

לרפואה שלמה

נחמה בת טילא

לזרע של קיימא

בעילום שם

לזיווג

בעילום שם

להצלחה וס"ד

שמואל בן יענטא

הורינו
הורינו מן הלב

י"ל ע"י ארגון הורינו לחיזוק מצוות כיבוד אב ואם
בנשיאות מרן הגה"צ רבי אורי וייסבלום שליט"א ובהכוונת גדולי ישראל
ע"ר 580780617 | רח' יוסלה רוזנבלט 2 ירושלים.

תרומות יתקבלו בברכה. אפשרויות הנצחה בעלון ובכלל פעולות הארגון לע"נ הורכים או יקיריכם ולזכות פרנסה והצלחה, זש"ק וזיווג - למען ייטב לך!

לקבלת גיליון הורינו השבועי במייל כתבו לנו **"צורפו אותי"** לכתובת המייל, וכן לפניות בנושאי תוכן, פתרון חידת 'רב הנסתר' ולפרסום סיפורים אישיים
בנושאי כיבוד הורים: horeinuorg@gmail.com | או בפקס: 077-6021640 | dedications@horeinu.org